

ODPOWIEDZIALNOŚĆ PRAWNA NIELETNICH

ODPOWIEDZIALNOŚĆ PRAWNA NIELETNICH

**NIEZNAJOMOŚĆ PRAWA
NIE ZWALNIA Z ODPOWIEDZIALNOŚCI
ZA POPEŁNIONE CZYNY.**

ODPOWIEDZIALNOŚĆ PRAWNA NIELETNICH

Zasady odpowiedzialności prawnej
nieletnich określa:

**Ustawa z dnia 26 października 1982 r.
o postępowaniu w sprawach nieletnich.**

AGRESJA

Przez **agresję** rozumie się każde zamierzone działanie, mające na celu **wyrządzenie komuś** lub **czemuś szkody, krzywdy, straty, bólu fizycznego** czy **cierpienia psychicznego**.

Osoby zachowują się również agresywnie wtedy, gdy **niszczą swoje lub cudze rzeczy,** **wyposażenie pomieszczenia.**

PRZEMOC

Ma miejsce wówczas, gdy **osoba atakująca** jest **silniejsza fizycznie** lub **psychicznie**, albo jest **starsza**. Cechą charakterystyczną jest zatem nierównowaga sił.

W przypadku przemocy tworzą się **dwie role: ofiary i sprawcy**, które mają wpływ na dalsze funkcjonowanie człowieka. Wiąże się z emocjami, które najtrudniej jest kontrolować.

To złość, gniew, nienawiść.

SPRAWCY PRZEMOCY

- Sprawcy przemocy to częściej chłopcy (zwłaszcza przemocy fizycznej).
- Zachowania agresywne są zauważane wśród dziewcząt (agresja słowna, odrzucenie w grupie, wyśmiewanie).
- Wybierają sobie zawsze słabszych od siebie.
- Mają **potrzebę dominowania** nad innymi, chętnie uciekają się do przemocy i gróźb.

Różne formy przemocy rówieśniczej:

1. przemoc fizyczna

- **bicie**
- **popychanie**
- **wymuszanie pieniędzy**
- **zamykanie w pomieszczeniach**
- **niszczenie własności**
- **kopanie**
- **plucie**

Różne formy przemocy rówieśniczej:

2. przemoc słowna

- przezywanie
- wyśmiewanie
- dręczenie
- grożenie
- ośmieszanie
- plotkowanie
- namawianie się
- szantażowanie
- dokuczanie
- nękanie za pomocą sms, wysyłanie wiadomości na portalach społecznościowych

Różne formy przemocy rówieśniczej:

3. przemoc bez użycia słów i kontaktu fizycznego

- wrogie gesty
- miny
- izolowanie
- manipulowanie związkami
przyjaźni

Stosowanie przemocy jest karalne!

ODPOWIEDZIALNOŚĆ PRAWNA NIELETNICH

DEMORALIZACJA: to naruszenie zasad
współżycia społecznego.

Każda osoba dorosła, która uzyska
informacje
o demoralizacji nieletniego ma społeczny
obowiązek zawiadomienia o tym fakcie
rodziców lub opiekunów prawnych, szkołę,
Sąd Rodzinny lub Policję.

PRZEJAWY DEMORALIZACJI

- niesystematyczne uczęszczanie do szkoły,
- wagary, inne zaniedbywanie nauki,
- niestosowne zachowanie się w szkole i poza szkołą,
- dłuższe przebywanie poza domem bez kontroli,
- wążsanie się w towarzystwie zdemoralizowanych kolegów i łączenie się w grupy przestępcze,
- zachowania agresywne,
- wandalizm,
- ucieczki z domu,
- palenie tytoniu,
- picie alkoholu,
- używanie narkotyków i innych środków odurzających,
- przedwczesne podejmowanie życia seksualnego.

ODPOWIEDZIALNOŚĆ PRAWNA NIELETNICH

CZYN KARALNY: to czyn zabroniony przez ustawę jako **przestępstwo** lub przestępstwo skarbowe oraz **wykroczenie** określone w art. 51, 69, 74, 76, 85, 87, 119, 122, 124, 133, 143 kodeksu wykroczeń.

ODPOWIEDZIALNOŚĆ PRAWNA NIELETNICH

- art.51 (zakłócanie porządku publicznego),
- art.62 (znęcanie się nad zwierzętami),
- art.69 (niszczenie i uszkodzanie znaków umieszczonych przez organ państwowy),
- art.74 (uszkodzanie znaków lub urządzeń zapobiegających niebezpieczeństwu),
- art.76 (rzucanie kamieniami w pojazd będący w ruchu),

- art.85 (samowolna zmiana znaków lub sygnałów drogowych),
- art.87 (prowadzenie pojazdów przez osobę będącą po użyciu alkoholu),
- art.119 (kradzież lub przywłaszczenie mienia),
- art.124 (niszczenie lub uszkodzanie mienia),
- art.133 (spekulacja biletami wstępu),
- art.143 (utrudnianie korzystania z urządzeń przeznaczonych do użytku publicznego).

CZYN KARALNY

- **znieważanie słowami wulgarnymi innej osoby (art. 216 § 1 kk)**
- **popychanie, szarpanie, uderzenie (art. 217 § 1 kk)**
- **groźby bezprawne (art. 190 § 1 kk)**
- **zmuszanie do upokarzających zachowań groźbą lub przemocą (art. 191 kk)**
- **znęcanie się - (bicie, grożenie, znieważanie, niszczenie mienia,) (art. 207kk).**
- **spowodowanie naruszenia czynności narządu ciała lub rozstroju zdrowia,**
- **udział w bójce lub pobiciu, w którym naraża się człowieka na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia.**

Nieletni odpowiadają karnie jak dorośli.

- art. 134 kk – zamach na prezydenta RP
- art. 148 § 1,2,3 kk – zabójstwo
- art. 156 § 1,3 kk – ciężkie uszkodzenie ciała
- art. 166 kk – przejęcie kontroli na statku
- art. 197 § 3 zgwałcenie, inna czynność – wspólnie z inną osobą
- art. 252 § 1,2 kk branie lub przetrzymywanie zakładnika
- art. 280 kk – rozbój

Na kary 6, 5 i 4 lat pozbawienia wolności skazał w 2014r. Sąd Okręgowy w Tarnowie trzech nastolatków, którzy w lutym rzucili bryłę lodu na autostradę, powodując śmierć 46-letniego kierowcy tira.

Po wypadku policja zatrzymała 17-latka i dwóch 16-latków. Wszyscy usłyszeli zarzut zabójstwa z zamiarem ewentualnym. Zdaniem prokuratury mieli oni świadomość, że zrzucenie bryły lodu o wadze co najmniej 16 kg na autostradę, po której samochody poruszają się z dużą prędkością, może spowodować śmierć kierowcy. Powinni byli to przewidywać i się z tym liczyć. Dlatego też powinni odpowiadać przed sądem jak dorośli.

Źródło -(<http://www.tvn24.pl>)

ODPOWIEDZIALNOŚĆ PRAWNA NIELETNICH

Postępowanie wobec nieletniego prowadzi

SĄD RODZINNY,

który rozpoznaje sprawę nieletniego
w postępowaniu wyjaśniającym,
a w razie konieczności wszczyna właściwe
postępowanie.

ODPOWIEDZIALNOŚĆ PRAWNA NIELETNICH

Odpowiedzialność prawna:

- Nieletni dopuszcza się czynu zabronionego przed ukończeniem **13 lat** – Sąd traktuje popełnienie takiego czynu jako przejaw demoralizacji i może zastosować środki przewidziane w ustawie o nieletnich.
- Nieletni dopuszcza się czynu zabronionego między **13, a 17** rokiem życia – Sąd stosuje środki przewidziane w ustawie o nieletnich.
- Sprawca dopuszcza się czynu zabronionego pomiędzy **17, a 18** rokiem życia – Sąd stosuje przepisy kodeksu karnego.

ODPOWIEDZIALNOŚĆ PRAWNA NIELETNICH

ŚRODKI ZAPOBIEGAWCZE:

- 1) udzielenie upomnienia,
- 2) zobowiązanie do określonego postępowania np. naprawienia wyrządzonej szkody, przeproszenia pokrzywdzonego, prac społecznych, podjęcia nauki lub pracy, uczestniczenia w zajęciach terapeutycznych lub wychowawczych, zaniechania używania alkoholu, lub innych środków odurzających, zmianę środowiska.

ODPOWIEDZIALNOŚĆ PRAWNA NIELETNICH

- 3) ustanowić odpowiedzialny nadzór rodziców,
- 4) ustanowić nadzór organizacji młodzieżowej, społecznej, zakładu pracy, osoby godnej zaufania,
- 5) zastosować nadzór kuratora,

ODPOWIEDZIALNOŚĆ PRAWNA NIELETNICH

- 6) skierować do ośrodka kuratorskiego, organizacji lub instytucji społecznej o charakterze wychowawczym, terapeutycznym, lub szkoleniowym zajmującej się pracą z nieletnimi,
- 7) orzec zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych,
- 8) orzec przepadek rzeczy uzyskanych w związku z popełnieniem czynu karalnego,

ODPOWIEDZIALNOŚĆ PRAWNA NIELETNICH

- 9) umieszczenie w rodzinie zastępczej,
placówce opiekuńczo – wychowawczej,
ośrodka szkolno – wychowawczym,

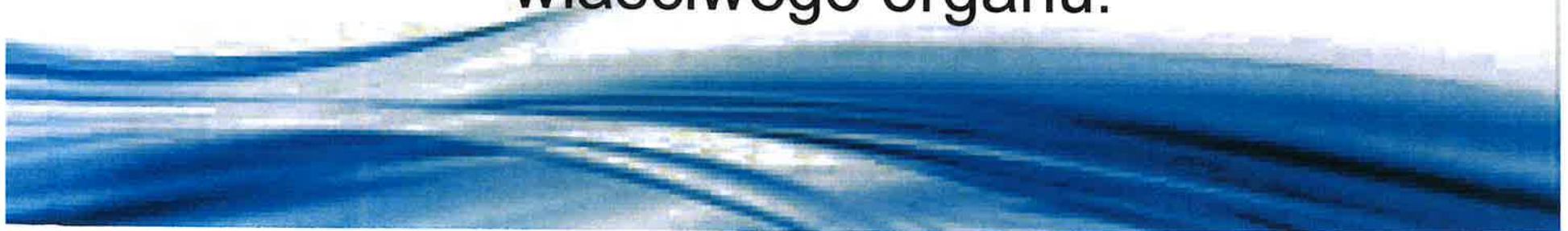
- 10) umieszczenie w zakładzie poprawczym,

ODPOWIEDZIALNOŚĆ PRAWNA NIELETNICH

Art 4 § 1 UPN

Każdy, kto stwierdzi istnienie okoliczności świadczących o demoralizacji nieletniego ma społeczny obowiązek przeciwdziałania temu, a przede wszystkim zawiadomienia o tym rodziców lub opiekuna nieletniego, szkoły, sądu rodzinnego, Policji lub innego właściwego organu.

ODPOWIEDZIALNOŚĆ PRAWNA NIELETNICH

Art. 4 § 2 UPN

Każdy dowiedziawszy się o popełnieniu czynu karalnego przez nieletniego ma społeczny obowiązek zawiadomić o tym sąd rodzinny lub Policję.

ODPOWIEDZIALNOŚĆ PRAWNA NIELETNICH

Art. 4 § 3 UPN

Instytucje państwowe i organizacje społeczne, które w związku ze swą działalnością dowiedziały się o popełnieniu przez nieletniego czynu karalnego ściganego z urzędu, są **zobowiązane niezwłocznie zawiadomić tym sąd rodzinny lub Policję**

oraz podjąć czynności niecierpiące zwłoki aby nie dopuścić do zatarcia śladów i dowodów przestępstwa.

ODPOWIEDZIALNOŚĆ PRAWNA NIELETNICH

Sąd rodzinny może zobowiązać rodziców lub opiekuna nieletniego m.in. do ścisłej współpracy ze szkołą do której nieletni uczęszcza.

W przypadku gdy rodzice lub opiekun nieletniego uchylają się od wykonania obowiązków nałożonych na nich przez sąd rodzinny, sąd ten może wymierzyć im karę pieniężną w wysokości od 50 do 1500 złotych.

